

Sønderjylland, saaledes at der ikke ved dette Lovforslag var tænkt paa andet end det nuværende Kongerige. Mig forekommer det i det hele taget, at vi ikke i Øjeblikket kan lovgive for Sønderjylland, men jeg ser paa denne Paragraf paa den Maade, at den kan aabne Adgang til, at vi faar afskedigede sønderjyske Præster herop; det er det, jeg mener er en betænkelig Sag. Meningen er jo nemlig, at vi skrider til nede i Sønderjylland at opslaa alle Embeder vakant; der bliver derved en Række Folk, der sikkert ikke paa ny vil faa Embeder dernede.

Den højtærede Minister mener, at det haster med at faa dette Lovforslag ført igennem; Ministeren har ganske Ret i, at der er Præstemangel; men at den er saa stor og saa tvingende, at vi behøver, om jeg saa maa sige, at haste dette Lovforslag igennem, tror jeg dog ikke. Vi kunde i alt Fald meget vel give os Tid til at spørge Menighederne om deres Stilling.

Hvad angaar Præsternes Lønningsforhold som Grund til den nuværende Præstemangel, er det uomstødelig rigtigt, at den Maade, paa hvilken Løven beregner Ancienniteten, er en Hindring for, at teologiske Kandidater fra Skolen gaar over til Præstegerningen. Det er maaske umuligt at faa disse Regler ændret, men jeg gør dog opmærksom paa, at her jo kun er Tale om en midlertidig Lov. Var der noget til Hinder for, at man for det korte Aaremaal sagde: Her er en Mulighed for virkelig at skaffe Præsteemner; lad os da give dem den lille Forret foreløbig, kun for det begrænsede Antal Tilfælde, det i denne korte Periode kan komme til at dreje sig om? Der er ikke Tale om, som Ministeren sagde, at saa vil Folk styrte til og benytte denne Vej. Det, der vilde ske gennem denne stærkt tidsbegrænsede Lov, vilde blot være, at man for nogle Aar aabnede Adgangen for det Antal teologiske Kandidater, der i Øjeblikket er i anden, navnlig Skolegerning, et Virkefelt, hvor der er mange, der ønsker at blive deres Efterfølgere, og hvor man ikke er særlig ivrig efter teologiske Kandidater.

Overfor Ministerens Udtalelser om den klassiske Retning ved Skolerne maa jeg fuldt ud fastholde, at man i Indskrænkningerne med Hensyn til denne Retning har en af Aarsagerne til den Præstenød, der er. Det kan man ikke komme bort fra. Naar man ser, hvor mange der maa tage den omtalte Tillægseksamen ved Universitetet, er det et Vidnesbyrd om, at disse unge Mennesker ikke har faaet den

Uddannelse ved Gymnasiet, som de ønskede. Dermed skal ikke være sagt, at der ikke findes Gymnasier, der tilbyder Græskundervisning, men hvor faa tager imod det. Hvis man virkelig skal afhjælpe Præstenøden, maa man vistnok ogsaa have en bedre Fordeling, geografisk set, af de Skoler, der byder Græskundervisning.

Ministerens Udtalelse om den nuværende Lovgivning og Kvinderne glæder mig i høj Grad. Den staar nemlig, saa vidt jeg kan forstaa, i Modstrid med hans tidligere Udtalelser, hvor han hævdede, at den nuværende Lovgivning ikke i og for sig hindrede Kvinder i at blive Præster. Nu udtrykte Ministeren sig, efter min Mening, klarere og bedre. Nu har Ministeren ganske vist Ret i, at den Omstændighed, at man forandrede det første Stykke i første Punkt saaledes, at der kom til at staa „mandlige Kandidater“, vilde kunne bevirke, at hvis vi senere fik en Lov om, at Kvinder havde Adgang til Præstembeder, vilde „Mand“ ogsaa her komme til at betyde Kvinde. Men hvorledes det i mindste Maade skulde bevirke, at jeg ikke skulde ønske en tydeligere Form for Sætningen end saadan som Lovforslaget nu foreligger, forstaaer jeg ikke. Selv om man i Fremtiden faar den Ejendommelighed, at Mand kommer til at betyde Kvinde, er det dog rimeligt, saa længe det ikke betyder det, at bruge det Udtryk, vi hidtil er klare over ikke betyder Kvinde.

Ministeren sagde, som han plejer, at Præsteløftet er uheldigt, og han udtalte, at dette var den almindelige Mening. Jeg tvivler ikke om, at Ministeren hist og her kan finde Folk, der er af samme Mening som han, men han kan være ganske overbevist om, at hvad jeg vil kalde den gængse, almindelige Mening indenfor kirkelige Kredse, gaar ganske i modsat Retning af, hvad Ministeren mener. Naar man fra Biskoppernes Side har stillet Forslag om at slaa Ordinations- og Præsteløftet sammen til eet, er det en ren formelt Sammenarbejdelse, som efter min Mening kan være meget god. Noget andet er, om man med Hensyn til Indholdet af Præsteløftet og med Hensyn til Indførelse af Lærefrihed — der er det springende Punkt — ønsker Forandringer. Jeg er ganske overbevist om, at Ministeren ikke her kan paaberaabe sig nogen almindelig Enighed for sit Standpunkt.

Den højtærede Minister bebrejdede mig, at jeg havde anvendt Biskop Poulsens Udtryk galt. Der staar imidlertid i Biskoppens Udtalelse først: „Naar no-